

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ: СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ

А. В. Ращенко,

кандидат економічних наук,
basyania@rambler.ru

А. В. Лесь,

кандидат економічних наук,
bambina_nas@yahoo.com,

Житомирський національний агроекологічний університет

Встановлено, що розробка та реалізація природоохоронних заходів потребує ґрунтовної аналітичної підготовки. Соціальний аспект природоохоронних технологій передбачає дослідження закономірності розвитку, взаємозв'язки та взаємозалежності соціальних та екологічних явищ і процесів, з метою формування підґрунтя та розробки заходів щодо вирішення екологічних проблем, раціонального використання ресурсів, поліпшення стану довкілля тощо.

Ключові слова: природоохоронні технології, довкілля, соціальний аспект, екологічні явища, ресурси.

На даному етапі розвитку суспільства виникла необхідність вирішення гострих екологічних проблем, пов'язаних із забрудненням ґрунтів, повітря, водних джерел, нестачею багатьох природних ресурсів, які є необхідними для життя людини. Слід зазначити, що такі екологічні негаразди призводять до виникнення негативних екологічних, економічних та соціальних ефектів. Реаліями для України нині є надмірне техногенне навантаження, особливо у економічно розвинутих регіонах, що супроводжується негативним впливом на здоров'я людей. Будь-які заходи по вирішенню екологічних проблем не можуть бути

успішно реалізованими ізолювано від суспільства, адже роботи та завдання виконуються на конкретній території, за активної участі або підтримки людей. Відтак, постає необхідність у вивченні соціального аспекту запровадження природоохоронних технологій.

Технології захисту навколишнього середовища передбачають розробку та імплементацію інженерних та конструкторських рішень, що дозволяють створювати екологічно безпечні промислові виробництва, раціонального використовувати природні ресурси і охороняти довкілля. Вплив промислового та сільськогосподарського виробництв на екологічну ситуацію в Україні, вимагає постійного контролю та системного вирішення проблем. Вважаємо, що соціальний аспект запровадження природоохоронних технологій в країні повинен мати три основні прояви: 1) ініціативний з боку громадянського суспільства; 2) освітницький з боку навчальних закладів всіх рівнів та засобів масової інформації та 3) практичний з боку підприємницьких структур, органів державної і місцевої влади та громадян.

Щодо першого з проявів, то очевидним є те, що покращення якості життя людей країни можливе лише через покращення якості середовища їх існування. Розвитку та імплементації технологій захисту довкілля сприятиме активізація суспільних процесів у формі екологічних рухів та об'єднань, які здатні привернути увагу населення, влади та бізнесу до екологічних проблем. Проявом високого рівня суспільного розвитку країни повинна бути участь громадян не лише у культурному та політичному житті [1], а також і у вирішенні екологічних проблем.

Щодо другого прояву – освітницького, то численні дослідження засвідчують низький рівень екологічної освіти громадян [2]. Відтак, проблема формування екологічної освіти населення як умова запровадження природо-

охоронних технологій є актуальною та такою, що потребує теоретичного і практичного розв'язку. Вважаємо, що за допомогою екологічної освіти, яка включає в себе навчання, виховання та саморозвиток, що спрямовується на формування особистості з екологічною світоглядною установкою, до населення можна донести інформацію, що імплементація природоохоронних технологій сприяє збереженню навколишнього середовища, а саме позитивно впливає на відтворення природної родючості ґрунтів, сприяє збільшенню природного біорізноманіття, мінімізує негативний вплив виробничої діяльності на довкілля тощо [3].

Щоб прискорити поширення таких процесів в країні потрібно активно розвивати як формальну екологічну освіту (в школах, вищих навчальних закладах, інститутах підвищення кваліфікації), так і неформальну (за допомогою засобів масової інформації, кіно, музеїв, виставок, заходів природоохоронних товариств тощо). Адже завданнями екологічної освіти є з одного боку формування зацікавленості у запровадженні природоохоронних технологій, а з іншого (що надзвичайно важливо) підготовка фахівців здатних розробити такі технології та впровадити їх у практику господарювання.

Таким чином, розробка та реалізація природоохоронних заходів потребує ґрунтовної аналітичної підготовки, зокрема вивченню соціальної сфери, на яку, зазвичай, звертають вкрай мало уваги. Соціальний аспект природоохоронних технологій передбачає дослідження закономірності розвитку, взаємозв'язки та взаємозалежності соціальних та екологічних явищ і процесів, з метою формування підґрунтя та розробки заходів щодо вирішення екологічних проблем, раціонального використання ресурсів, поліпшення стану довкілля тощо.

Список використаних джерел:

1. Гражданское общество [Електронний ресурс] – Режим доступу http://yuridicheskaya_encyclopediya.academic.ru/2228
2. Лукашенко Т., Малишев В. Екологічна освіта в Україні: психолого – педагогічні основи формування екологічних знань [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/416>
3. Семенюк Н. Екологічна культура — необхідний фактор безпечної перспективи розвитку суспільства [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://social-science.com.ua/article/366>.